

ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Фатула М.І., Блецкан М.М., Рішко О.А., Свистак В.В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Вступ. За результатами досліджень, що проводилися Всесвітньою організацією охорони здоров'я в 187 країнах, споживання кухонної солі у світі вдвічі перевищує норму. Особливо дана проблема актуальна для регіонів з високим вмістом хлориду натрію в об'єктах зовнішнього середовища (грунті, воді, продуктах харчування). Зокрема, у південно-східній частині Закарпаття розташоване Олександрівське родовище кам'яної солі. Через відповідні геологічні умови (наявність родовища кам'яної солі) в землі, питній воді, продуктах харчування даної місцевості є надлишок хлориду натрію.

Мета дослідження. Вивчити особливості зовнішнього середовища в біогеохімічному регіоні Карпат з високим вмістом хлориду натрію в ґрунті, воді, продуктах харчування.

Матеріали і методи. Проведено дослідження хімічних елементів у ґрунті, воді, продуктах харчування та захворюваність на артеріальну гіпертензію в селах Олександрівка та Данилово Хустського району поблизу Олександрівського родовища кам'яної солі. Обстеження включало: вимірювання артеріального тиску, визначення добового натрій-та калійурезу, вмісту електролітів у плазмі крові; визначення активності реніну, концентрації альдостерону, простагландинів F та E у плазмі крові.

Результати дослідження та їх обговорення. Ґрунти на даній території характеризуються підвищеним вмістом натрію. При нормі натрію у ґрунті чорнозему (який взятий за еталон) 0,2-0,8 мг-екв% на території с. Олександрівка та в його околицях він коливався в межах 2,1-6,2 мг-екв%, що в 10 разів вище норми. Вода в колодязях с. Олександрівка містить хлоридів понад 4 рази вище норми - 1445 ± 67 мг/л (при нормі - 350 мг/л). В продуктах харчування, які вирощені на ґрунтах біля с. Олександрівка, вміст хлориду натрію перевищує норму на 11,9 -54,6 %. Для хворих на артеріальну гіпертензію, що зазнають тривалого хронічного сольового навантаження, в період стабілізації захворювання характерно: зниження ниркового плазматому, кровотоку та клубочкової фільтрації з збільшенням загального та ниркового судинного опору; підвищення в плазмі крові концентрації альдостерону; підвищення концентрації натрію в еритроцитах та плазмі крові та рівня простагландинів F; у них формується переважно гіпокінетичний тип кровообігу та збільшення об'єму циркулюючої крові ("об'єм-залежна" форма артеріальної гіпертензії).

Висновки. Хронічне сольове оточення є ризик-фактором серцево-судинної захворюваності жителів біогеохімічного регіону Карпат з високим вмістом хлориду натрію в об'єктах зовнішнього середовища.